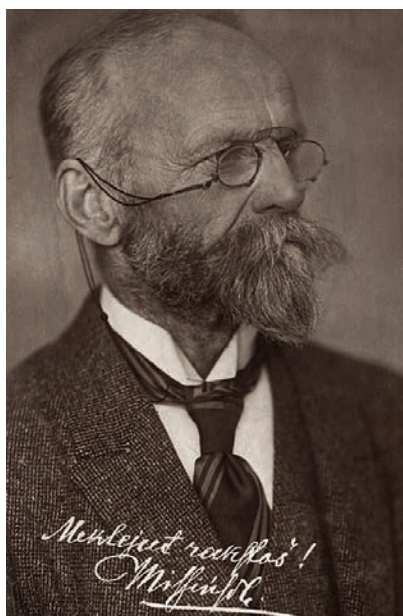

Gunta Jaunmuktāne

Misiņa bibliotēkas vadītāja
gunta.jaunmuktane@lu.lv

Misiņa bibliotēka

12

Misiņa bibliotēkas dibinātājs Jānis Misiņš,
[1925. gads]. Foto: Mārtiņš Lapiņš

“

Jānis Misiņš mācīja mīlēt,
cienīt un godāt latviešu
grāmatu, latviešu rakstīto
un drukāto vārdu

Misiņa bibliotēka ir plauktos ievietota mūsu tautas pagātne, tagadne un nākotne, nenovērtējams nacionālās kultūras, mākslas, valodas, literatūras, folkloras un zinātnes vērtību krājums, mūsu pašapziņas nodrošinātāja un gara mantu droša krātuve, kas liek mums apzināties pamatvērtības, ar kurām varam pastāvēt līdzās citām kultūras tautām. Rakstnieks Zigmunds Skujiņš teicis: “Parastam mirstīgam laime ir tad, ja pēc nāves viņš nonāk paradīzē un nevis ellē. Latviešu rakstnieks var būt laimīgs jau dzīves

Izstādes "2017. gads Latvijas gramatniecība" atklāšana.
2018. gada 2. martis

laikā, ja viņa darbi glabājas Misiņa bibliotēkā."

Misiņa bibliotēkas dibinātājs ir Jānis Misiņš (1862–1945), bibliotekārs un latviešu zinātniskās bibliogrāfijas pamatlicējs. Viņš bija viens no pirmajiem, kas mācīja mīlēt, cienīt un godāt latviešu grāmatu, latviešu rakstīto un drukāto vārdu un uztvert to kā lielu, paliekošu kultūras vērtību, kas droši var pastāvēt līdzās citu tautu garīgajām bagātībām.

Misiņa bibliotēka dibināta 1885. gada 19. septembrī, kad Jānis Misiņš saņēma gubernatora atļauju (Nr. 11363) atvērt "Krācēs" bibliotēku.

Misiņa bibliotēkas pamatmērķis ir komplektēt visus:

- > Latvijā izdotos iespieddarbus jebkurā valodā;
- > iespieddarbus, kas uzrakstīti latviešu valodā un izdoti jebkurā pasaules vietā;
- > iespieddarbus, kas uzrakstīti par Latviju un latviešiem jebkurā valodā un izdoti jebkurā pasaules

Gunta Jaunmuktiane

vietā, arī latviešu autoru darbu tulkojumus svešvalodās.

2017. gada 1. janvārī Misiņa bibliotēkas fonda kopapjoms bija vairāk nekā 1,3 miljoni grāmatu, periodisko izdevumu un sikiespieddarbu un vairāk nekā viens miljons rokrakstu.

Misiņa bibliotēkas krājumu veido:

- > grāmatas (literātzinātne, vēsture, sabiedriskās zinātnes, mūzika, folklorā, medicīna, reliģija, dabas zinātnes, ķīmija, fizika, valodniecība, māksla, tehnika, juridiskā literatūra, lauksaimniecība, daiļliteratūra u. c.);

- > žurnāli un turpinājumi; izdevumi;
- > laikraksti;
- > sīkiespieddarbi (mācību un izstāžu prospekti, mācību programmas, izstāžu katalogi, teātru un koncertu programmas, afišas, pastkartes, sienas un citi kalendāri, organizāciju un biedrību statūti u. c.);
- > rokraksti (vietējo un trimdas latviešu rakstnieku, valodnieku, literatūrzinātnieku, folkloristu, komponistu, skolotāju, mākslinieku, zinātnieku, kultūras un sabiedrisko darbinieku u. c. fondi, ko veido dažādi personīgi dokumenti, vēstules, manuskripti, piezīmes, fotogrāfijas, oriģinālzīmējumi un gleznojumi, piemiņas lietas un citas personas un laikmeta liecības).

Misiņa bibliotēkas grāmatu un periodikas krājums ir iedalīts arhīva un operatīvajā fondā.

Arhīva fondā glabājas viens eksemplārs no katra iespieddarba. To paredzēts izsniegt lietošanai lasītāvās vienīgi tad, ja otra eksemplāra nav.

Operatīvajā fondā glabājas katra iespieddarba otrais un trešais eksemplārs, kas paredzēts izsniegšanai arī mājas abonementā.

Mājas abonements ir maksas pakalpojums, to var iegūt jebkurš bibliotēkas lietotājs, kas ir samaksājis cenrādī norādīto maksu.

Latvijas Universitātes pasniedzējiem, darbiniekiem un studentiem mājas abonements ir bez maksas.

Jana Misiņa grāmatzīme. Mākslinieks: Rihards Zariņš

Mājas abonementā neizsniedz:

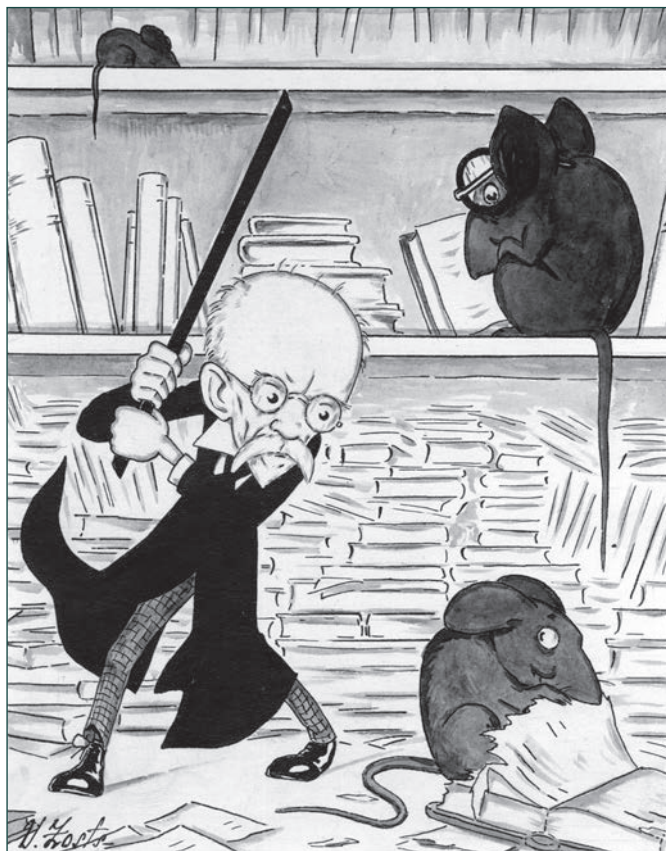
- > grāmatas un periodiskos izdevumus no arhīva fonda;
- > laikrakstus;
- > sīkmateriālus;
- > rokrakstus.

Misiņa bibliotēkā ir:

- > Misiņa lasītava (2 telpas) – 57 darba vietas, to skaitā pie datoriem – 18, pie mikrofilmu aparāta – 1;
- > Astrīdes un Ivara Ivasku lasītava – 6 darba vietas.

LU Humanitāro zinātņu fakultātes Latvistikas un baltistikas nodaļas studenti iepazīstas ar LU Akadēmiskās bibliotēkas Misiņa bibliotēkas krājumu. 2018. gada 21. marts

- Misiņa bibliotēka konsultē:
- > kā izmantot bibliotēkas pakalpojumus;
 - > kā atrast nepieciešamo literatūru;
 - > kā strādāt ar elektronisko un kartiņu katalogu;
 - > kā strādāt ar bibliogrāfisko uzziņu materiālu;

- > kā sastādīt un noformēt literatūras sarakstu;
 - > apkalpo lietotājus, izsniedz pieprasītos informācijas materiālus – informācijas materiālus pasūtīt var attālināti elektroniski; ja materiālus pasūta lasītavā, tos var saņemt dažu minūšu laikā;
- Piedāvā:
- > interneta pakalpojumus;
 - > CD-ROM datubāzes;
 - > *MS Word*, *MS Excel* programmas;
 - > kopēšanu un skenēšanu.
- Bibliotēkā ir piekļuve šādiem e-resursiem:
- > *Cambridge Journals Online*,
 - > *EBSCO host*,
 - > *Emerald*,
 - > *Encyclopedia Britannica Online Academic Edition*,
 - > *JSTOR*,
 - > *Arts & Sciences I-XII*,
 - > *OECD iLibrary*,
 - > *Oxford Handbooks Online*,
 - > *Oxford Journals* kolekcija,
 - > *Oxford Reference Online*,
 - > *Passport*,
 - > *ProQuest Dissertations & Theses* datubāze, – *SAGE Journals Online*,
 - > *ScienceDirect*,
 - > *Scopus*,
 - > *Taylor & Francis Social Science & Humanities Library*,
 - > *UpToDate*,
 - > *Web of Science*.
- Misiņa bibliotēkas aktivitātes ārpus bibliotēkāra darba:
- > noris aktīva sadarbība ar muzejiem, izdevniecībām, augstskolām un

“

Misiņa bibliotēka ir plauktos ievietota mūsu tautas pagātne, tagadne un nākotne, nenovērtējams nacionālās kultūras, mākslas, valodas, literatūras, folkloras un zinātnes vērtību krājums, mūsu pašapziņas nodrošinātāja un gara mantu droša krātuve, kas liek mums apzināties pamatvērtības, ar kurām varam pastāvēt līdzās citām kultūras tautām

citām izglītības un kultūras iestādēm ne tikai Latvijā, bet arī ārpus robežām;

> bibliotēka regulāri veido izstādes, rīko literārus sarīkojumus, ekskursijas un Misiņa kluba lasījumus – ikmēneša lasījumus un diskusijas par literatūras, kultūras, vēstures un citiem jautājumiem;

> bibliotēka veido savu Digitālo bibliotēku un piedalās kopprojektā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku par Latvijas Nacionālās digitālās bibliotēkas *Letonica* izveidi.

Misiņa kluba lasījuma uzstājas profesors Marcis Auziņš. 2017. gada 26. oktobris

16

Viesturs Zanders, Dr. philol.,

LU Sociālo zinātņu
fakultātes profesors

Misiņa bibliotēka ir ne tikai noturīgu autoritāti iemantojis Latvijas kultūras telpas zīmols, bet arī esenciāli svarīga Latvijas Universitātes Akadēmiskās bibliotēkas struktūrvienība. Tās ļoti bagātīgais un nereti unikālais krājums ir dažādu jomu zinātniekiem faktiski neizsmeļama pētniecības bāze.

Misiņa bibliotēkā atrodas apjomīgs Latvijas un ar Latviju saistītu personību publikāciju arhīvs, kas tiek sistemātiski papildināts, tāpat kā bibliotēkas Retumu krājumā ietilpst šie zinātnieku, kultūras un sabiedrisko darbinieku personālfondi un rokrakstu kolekcijas.

Plašāka sabiedrība Misiņa bibliotēkas krājuma vērtības iepazīst ar regulāri rīkoti izstāžu un galvenokārt šīs bibliotēkas materiālos sakņotu

publikāciju starpniecību. Savukārt Latvijas Universitātē studējošos un mācībspēkus Misiņa bibliotēka atsaucīgi iepazīstina ar savu krājumu novitātēm, rīkojot mācību ekskursijas un sniedzot lietpratīgas konsultācijas.

Misiņa bibliotēkas apmeklējumi ir kļuvuši par tradicionālu studiju procesa sastāvdaļu arī LU Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļas studiju programmu studentiem. Tas ir arī simboliski, jo Misiņa bibliotēkas pirmais un ilggađējais vadītājs Kārlis Egle ir viens no nozares akadēmiskās izglītības celmlaužiem Latvijā.

Inguna Daukste-Silasproģe, Dr. philol.,

LU Literatūras, folkloras un
mākslas institūta vadošā pētniece

Misiņa bibliotēku par savu dēvēju jau kopš studiju laika 20. gadsimta astoņdesmito gadu izskaņā un deviņdesmito gadu sākumā. Bibliotēkas

“

Neviens elektronisks vai digitāls pētniecības un izziņas resurss neatsver grāmatas vai laikraksta īpašo smaržu
Inguna Daukste-Sīlasproģe

“

Laiki mainījušies – grāmatas viegli pieejamas, daudz kas lasāms tiešsaistē, bet vienīgi Misiņos ir tā īpašā gaisotne, ko nespēj dot datora ekrāns
Sigita Kušnere

“

Šeit strādā nevis vienkārši bibliotekāri, bet kolēģi un līdzgaitnieki
Silvestrs Gaižūns

bagātīgais, ilgā laikposmā veidotais krājums, rokrakstu un retumu vākums manā pētnieces darbā ir bijuši vieni no nozīmīgākajiem avotiem, turklāt bibliotēkas krājums tiek papildināts ar jaunieguvumiem, tostarp agrāko laiku, īpaši trimdas laika, liecībām.

Un tas droši vien ir īpašs stāsts, kālab daudzi latviešu trimdinieki savas gadu gaitā krātās liecības par latvisko dzīvi svešumā uztic tieši Misiņa bibliotēkai. Tur novērtē un krāj to, kas nepieciešams arī nākotnes Latvijai un interesentiem par Latviju visplašākajā spektrā.

Bibliotēka nav tikai ēka, grāmatu un arhīva dokumentu krātuve, to veido arī cilvēki, kas tajā strādā. Esmu lielu pateicību parādā atsaucīgajām un profesionāli eruditajām bibliotēkas darbiniecēm, kuras iecietīgi atbalsta un palīdz jauno bibliotēkas apmeklētāju paaudzi tās mulsajos un reizēm vēl neskaidrajos meklējumos. Viņi kopā atrod, top jaunas atziņas un apjaušana, ka bibliotēka ir vērtīgs izziņas avots.

Arī tagad, kad mana darbavieta ir Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, mani pētnieciskie meklējumi atkal ved uz Misiņa bibliotēku, jo tur es atrodu to, kas citur nav atrodams, īpaši *Retumos*.

Bibliotēka sadarbībā ar citām institūcijām regulāri aicina uz zinātniskām konferencēm vai gramatu atvēršanas svētkiem, bibliotēkas krātuvēs glabātais tiek “atklāts” dažādās izstādēs, un par intelektuālu satikšanās vietu ir kļuvis tā sauktais Misiņa klubs. Iespēju ir daudz, un tās ir dažādas.

Nāciet, meklējiet un atrodiēt Misiņa bibliotēkas krātuvēs retumus un vērtības, kas ir pamatā garīgajai un kultūras Latvijai, visam tam, kas veido Latvijas pamatu pamatus! Tā ir atvērta vērtību krātuve ikvienam, kas interesējas par Latviju cauri laikiem un gadsimtiem visdažādākajos aspektos.

Neviens elektronisks vai digitāls pētniecības un izziņas resurss neatsver grāmatas vai laikraksta īpašo smaržu vai kādas rakstnieka dienasgrāmatas un vēstules īpašo vērtību un dokumentālo saturu laikmeta un personas kontekstā. Tikai turot tos rokās vai lapojot, mēs pilnībā varam gūt ieskatu dažādu laikmetu vai vēsturisko laiku kultūrvēsturiskajā ainā, apjaušot kultūras mantojumu, kas prasa izpēti, aktualizēšanu un publikācijas, tieši

tāpat arī rūpes par krātā saglabāšanu Latvijā un Latvijai.

Sigita Kušnere,

LU Humanitāro zinātņu fakultātes
lektore un pētniece

LU Akadēmiskās bibliotēkas Misiņa bibliotēka maniem studiju biedriem bija vienkārši Misiņi – grāmatu māja, kas mums bija kļuvusi par Mūsu Māju. Misiņos pavadījām ļoti daudz laika – tie bija nu jau pagājušā gadsimta deviņdesmitie gadi – tikko bija atvērusies iespēja lasīt agrāk aizliegtās grāmatas, trimdas literatūru. Bija tikai dažī šo grāmatu eksemplāri, tāpēc kopā ar kursa biedrenēm nereti lasījām vienu grāmatu vienlaikus divas – draudzīgi sežot līdzās un paklusām vienojoties, kad pāršķirama nākama lappuse.

Jā, var teikt, ka laiki mainījušies – grāmatas viegli pieejamas, daudz kas lasāms tiešsaistē, bet vienīgi Misiņos ir tā īpašā gaisotne, ko nespēj dot nedz datora ekrāns, nedz jaunbūvētās Gaismas pils augstie griesti un Vecrīgas ainava fonā. Tas ir kopā būšanas piedzīvojums – kopā ar senām un jaunām grāmatām, zinīgiem un atbalstošiem bibliotēkas darbiniekiem, vecākās un pavisam jaunās paaudzes pētniekiem.

Aperciģa pastaigā dodoties uz Misiņiem garām greznajām jūgendstila ēkām, no pilsetas stresa var nonākt vietā, kas paliks atmiņā kā ceļojums uz jaunām zināšanām, vēl nebijušu pētnieciskā jaunatklājuma prieku, jo Misiņos ir vēl ļoti daudz grāmatu, rokrakstu, senu gadu afišu un vēl daudz un dažādu citu materiālu, kas gaida savu lasītāju.

Silvestrs Gaižūns, Dr. philol.
(Lietuva)

Varu droši teikt, ka Misiņa bibliotēka kļuva par galveno bibliotēku manā zinātniskajā biogrāfijā. To apmeklēju jau kopš 20. gadsimta astoņdesmitajiem gadiem. Vienmēr likās, ka šeit strādā nevis vienkārši bibliotekāri, bet kolēģi un līdzgaitnieki – sākot ar vienkāršiem darbiniekiem un beidzot ar vadītājiem. Tāpēc nav nejaušība, ka 2009. gadā sadarbībā ar bibliotēku tapa Tičmas arhitektiem Krievijas impērijā veltīta izstāde. Gadi iet, rodas jaunas idejas. Misiņa bibliotēka joprojām palīdz istenot zinātnieka sapņus.